

Transformatieplan jeugdhulpregio Zuid-Holland Zuid

2018 – 2020

Inhoud

Inhoud.....	2
Inleiding	3
1. De organisatie jeugdregio ZHZ.....	3
2. Doelstellingen	6
3. Werkwijze en Eindresultaat	6
4. Bronnen en gebruikte literatuur	8
Bijlage 1	9
Bijlage 2 De projecten.....	11
Thuis tenzij: hulp en ondersteuning wordt zo dicht mogelijk bij het gezin georganiseerd.	11
Integraal werken: bij multicomplexe situaties wordt hulp efficiënter ingezet omdat professionals uit verschillende disciplines kadervrij kunnen samenwerken.	12
Tijdige inzet expertise: jeugdigen en ouders ontvangen de juiste zorg zo zwaar als nodig en zo licht als mogelijk.	13

Inleiding

Voor u ligt het transformatieplan van de jeugdhulpregio Zuid-Holland Zuid (ZHZ) voor de periode 2018 – 2020. Hierin zijn de werkwijze, de huidige situatie in de jeugdhulpregio en de doelstellingen van het transformatieplan beschreven. ZHZ kent al vele jaren een historie van goed en intensief overleg tussen alle partijen. Desondanks moeten we ook vaststellen dat de transformatie Jeugd – net als in het merendeel van de rest van Nederland – minder snel en goed verloopt dan verwacht. Zowel inhoudelijk als financieel zijn er nog grote stappen te zetten. Daarom is eind 2017 een nieuw meerjarenperspectief (MJP) opgesteld om de transformatie meer van een handelingsperspectief te voorzien in ZHZ. Gegeven de zwaarte van deze opdracht is de geboden mogelijkheid om middelen te verkrijgen om de transformatie te versnellen en te verduurzamen een belangrijke steun in de rug de doelen te bereiken.

1. De organisatie jeugdregio ZHZ

De 17 gemeenten die samen ZHZ vormen, werken samen in een Gemeenschappelijke Regeling (GR). De bestuurlijke organisatie kent een Algemeen- en een Dagelijks Bestuur en heeft uit haar midden voor het onderdeel jeugd een coördinerend portefeuillehouder benoemd. In de GR zijn er taken voor de jeugdwet gedelegeerd en gemandateerd naar de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ). De SOJ draagt zorg voor de inkoop, de financiën, de informatievoorziening en (door)ontwikkeling van beleid op regionaal niveau. ZHZ bestaat uit 3 subregio's; Hoeksche Waard, Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. De Stichting Jeugdteams ZHZ (JTZHZ) heeft de professionals in de lokale teams in dienst en werkt in opdracht van de SOJ. Door de fusie van een aantal gemeenten en twee gemeenten die fuseren met een gemeente in de provincie Utrecht zal ZHZ met ingang van 1 januari 2019 10 gemeenten omvatten.

De SOJ is een compacte en slagvaardige organisatie met korte lijnen. De organisatie beschikt over een in eigen beheer ontwikkelde gedetailleerde monitor. Deze geeft inzicht en diverse sturingsmogelijkheden in onder andere de inzet van de diverse soorten jeugdhulp, de doorlooptijden, de verwijzers en outcome prestaties. Elke vier maanden worden de gemeenten geïnformeerd over de behaalde resultaten. De monitor is een belangrijk sturingsinstrument om waar nodig tijdig veranderingen in gang te zetten. In de monitor is een stijging van de inzet van jeugdhulp te zien daar waar een stabilisatie tot lichte daling was geprognosticeerd. Dit zorgt voor meer (werk)druk bij de betrokken organisaties en professionals. Zo zetten gemeenten in 2018 10,1 miljoen meer in voor Jeugdhulp dan zij ontvangen middels de Rijksbijdrage.

Als voorbereiding op de transitie per 1 januari 2015 heeft ZHZ na intensieve regionale samenwerking een Beleidsrijk Regionaal Transitie Arrangement (BRTA) ontworpen. Mede daardoor is de start goed verlopen. De regio heeft vastgesteld dat, net als in de rest van het land, de beoogde transformatie minder snel tot stand kon komen door een toegenomen vraag en de enorme druk op middelen als gevolg van de macrokortingen op de rijksbijdragen. Dit terwijl ZHZ vierkant staat achter het gedachtegoed van de transformatie en dit gedachtegoed heeft uitgewerkt in het MJP, de opvolger van het BRTA, wat naadloos aansluit op de lijnen als genoemd in het " Actieprogramma Zorg voor de Jeugd".

ZHZ heeft het MJP opgesteld om de benodigde transformatie te realiseren onder het motto: 'Duurzaam investeren in onze jeugd'. Het MJP is tot stand gekomen uit onder andere consultatierondes bij de 17 betrokken gemeenten, de SOJ, leden van het Dagelijks en Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd (GRDGJ) maar ook bij zorgaanbieders en zorgvragers. De kern van het MJP is vroeger signaleren, er eerder bij zijn en adequate hulp inzetten.

In het MJP is aangegeven dat de uitvoering alleen kan worden gerealiseerd met een gebundelde inzet op drie niveaus:

1. Elke gemeente werkt een lokaal plan van aanpak uit voor een betere inrichting van het (preventieve) voorveld en de verbinding 3-D.
2. Gemeenten en de SOJ zorgen dat er lokaal meer sturing komt op de taakuitvoering van de jeugdprofessionals in de (sociale) teams.
3. De SOJ voert verschillende projecten uit om de regionale specialistische zorgmarkt te transformeren waardoor jeugdigen en gezinnen effectiever worden ondersteund en (sneller) de passende hulp ontvangen.

Om tot een gestructureerde uitwerking te komen van dit MJP staan in het programmaplan, zoals opgesteld door de SOJ, de verschillende onderdelen in projectplannen beschreven. Dit plan en de projecten geven een richting en een duidelijk pad met resultaat en worden gedurende de looptijd geactualiseerd. De 11 projectplannen staan in onderstaand kader.

1. Contractmanagement 2.0
2. Expertiseteam
3. Gebiedsgericht samenwerken aan veiligheid
4. Informatiebehoefte rapportages gemeenten
5. Middelen naar de voorkant
6. Aanpassing Nee, tenzij
7. Passend onderwijs en verbinding jeugdhulp
8. Perspectiefbenadering
9. Toeleiding en toegang op orde
10. Scherpste op instroom en doorstroom naar de Wet langdurige zorg
11. Analyse en aanpak jeugdhulp voor versterking zelfredzaamheid

In de uitwerking van de projecten hanteren we enkele leidende principes die centraal staan in de uitvoering:

1. Alles wat we doen heeft een toegevoegde waarde voor kinderen en gezinnen.
2. We belonen goed gedrag/innovatie van partners in het stelsel.
3. Goed is goed genoeg.

We zien dat de jeugdhulp nog vaak versnipperd wordt aangeboden en er niet voldoende vanuit de doelstellingen van de Wet op de Jeugdhulp wordt gewerkt zodat de problematiek van bepaalde gezinnen te laat wordt opgepakt hetgeen een negatief effect heeft op de betreffende gezinnen en op de daarmee gepaard gaande kosten.

Ten opzichte van de door het Rijk beschikbaar gestelde jeugdhulp middelen heeft ZHZ in 2017 een tekort van € 5,6 miljoen. Voor 2018 loopt dit naar verwachting op naar € 10,1 miljoen. Bij de ontschotting die vanaf 1-1-2019 gestalte krijgt wordt de integrale uitkering van het sociaal domein ondergebracht bij de algemene middelen van de gemeenten. Ondanks het feit dat er binnen ZHZ sprake is van een duidelijke stijging van totale kosten van de jeugdhulp en daarmee stijgende tekorten ten aanzien van de Rijksbijdrage, blijft de in het MJP genoemde ambitie overeind om in 2022 ten aanzien van de totale kosten van jeugdhulp binnen de Rijksbijdrage uit te komen. In het MJP is een pad uitgestippeld met interventies die er toe moeten leiden dat de jeugdhulp in onze regio transformeert. Er moet dus stevig getransformeerd worden op alle niveaus en dit moet gebeuren op basis van een realistische begroting met meer sturingsmogelijkheden en een intensivering van middelen naar de voorkant. Deze transformatie zoals beschreven in het MJP sluit aan op het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd (Ministerie VWS & Ministerie V en J, 2018).

De SOJ, gemeenten, jeugdhulpaanbieders en alle andere betrokkenen onderschrijven nadrukkelijk de noodzaak van transformatie en het MJP

Doelstellingen die hierbinnen gerealiseerd worden zijn:

- Thuis tenzij: hulp en ondersteuning wordt zo dicht mogelijk bij het gezin georganiseerd.
- Integraal werken: bij multi complexe situaties wordt hulp efficiënter ingezet doordat professionals uit verschillende disciplines kadervrij kunnen samenwerken.
- Tijdige inzet expertise: jeugdigen en ouders ontvangen passende hulp zo zwaar als nodig en zo licht als mogelijk.

In ZHZ bestaan diverse overleggen tussen gemeenten, cliëntorganisaties, jeugdhulpaanbieders en JTZHZ. Dat gebeurt lokaal, subregionaal en regionaal over alle onderwerpen op het beleidsdomein jeugd. Voor de aanpak van de jeugdproblematiek bestaat mede door het goede overleg en afstemming veel draagvlak. Naast deze overleggen heeft de SOJ contact met de andere jeugdhulpregio's over de stand van zaken. Mogelijkheden tot samenwerking met aanliggende jeugdhulpregio's gericht op de transformatie worden momenteel onderzocht. Er zijn diverse onderwerpen geschikt voor informatie uitwisseling zoals de samenwerking tussen de veiligheidsketen en jeugdhulp en het verder ontwikkelen van vakmanschap bij de jeugdprofessionals.

SOJ heeft intensief contact met onder andere de VNG en het NJi waar informatie en advies worden gevraagd en gedeeld. Uiteraard is ZHZ aanwezig en actief betrokken bij alle overleggen in J42 verband. Zo wil ZHZ zich blijven ontwikkelen en neemt ZHZ actief deel in het lerend jeugdhulpstelsel.

2. Doelstellingen

De middelen van het Transformatiefonds worden onder meer ingezet ter bevordering van onderstaande projecten.

1. Veilig opgroeien is teamwerk!
2. Passend onderwijs verbinding Jeugd
3. Pilot Alliantieteam
4. Pilot Overbruggingszorg
5. Pilot Inclusiviteit
6. Pilot Harmonicavoorziening
7. Doorontwikkeling samenwerking huisartsen en JTZHZ

De projecten 1, 2 en 7 komen rechtstreeks uit het MJP, de overige projecten vinden hun oorsprong in de succesvolle gemeenschappelijke bijeenkomst die in juli 2018 is gehouden en waarin op initiatief van de portefeuillehouder Jeugd een vertegenwoordiging van wethouders, gemeente-ambtenaren, aanbieders van zorg, cliëntenvertegenwoordiging en de SOJ is uitgenodigd. Het centrale thema van deze bijeenkomst was hoe kunnen we de dienstverlening aan jeugdigen meer organiseren vanuit de bedoeling achter de wet- en regelgeving; de jongere en het gezin centraal! In bestuurlijk en ambtelijk regionaal overleg staat het transformatieplan minstens 6 keer per jaar op de agenda en wordt het transformatieplan in combinatie met het MJP jaarlijks herijkt. De inhoudelijke omschrijving van deze projecten kunt u terugvinden in bijlage 2. Daarin staat tevens uitgelegd hoe de projecten de actielijnen 1, 2, 3 en 5 van eerdergenoemd actieprogramma Zorg voor de Jeugd ondersteunen.

3. Werkwijze en Eindresultaat

Duurzaamheid en monitoring

Met alle beschreven acties is het belangrijk dat er een duurzame transformatie ontstaat die niet verdwijnt als de extra financiering zou ophouden. Door de middelen vanuit het transformatiefonds kan er extra worden ingezet op het creëren van nieuwe werkwijzen en bevorderen van deskundigheid die jeugdprofessionals, jeugdhulpaanbieders, de gecertificeerde instellingen (GI's), gemeenten, huisartsen en professionals uit andere disciplines helpen hun werk efficiënter uit te voeren. De opbrengsten van de pilots zullen worden verduurzaamd in de werkprocessen van deze professionals. Als regio participeren we in kennisdeling rondom het thema vakmanschap met andere regio's, waarbij gebruik wordt gemaakt van elkaars ervaringen.

Om de duurzaamheid te bewaken zal er voornamelijk kwalitatieve monitoring van bovenstaande projecten plaatsvinden. Hierbij stellen we vast hoe jeugdigen, ouders en professionals de veranderingen ervaren en kunnen we op basis van deze ervaringen onze dienstverlening continu verbeteren. De uitwisseling en kennisvermeerdering in de regionale overleggen spelen tevens een monitorende rol. Het proces wordt door de gemeenten en de SOJ bijgehouden om jaarlijks het plan te kunnen herijken. Wij werken met pilots die bij gebleken succes elders in de regio kunnen worden herhaald. Daarbij is het bij iedere pilot belangrijk dat er op casusniveau wordt bijgehouden wat de uitstroom is na afloop en de reden daartoe.

Financiën

ZHZ zal de middelen vanuit het transformatiefonds gebruiken voor projectbeheer, monitoring en het ondersteunen van de uitvoering. Veel van bovenbeschreven acties zijn namelijk niet in te passen binnen het reguliere werk. Het is tevens de bedoeling dat uit de pilots zal blijken wat er financieel en inhoudelijk nodig is om de nieuwe werkzaamheden mogelijk te maken. Verdere uitwerking wordt in samenspraak gedaan in de breedte die dat nodig heeft (3-D).

Tijd

De benoemde activiteiten zullen meerdere jaren duren. De projecten uit het MJP zijn in 2018 gestart evenals de voorbereidingen van de overige projecten als genoemd in hoofdstuk 2. Juist de integrale samenwerking tussen de diverse disciplines vragen tijd in goede voorbereiding, doorontwikkeling en een duurzaam resultaat.

Resultaat

Uiteindelijk willen we uiteraard zien dat de transformatie meetbaar effect heeft. Kinderen en gezinnen moeten daadwerkelijk sneller de juiste hulp en ondersteuning ontvangen dichtbij het gezin. Dan zullen er minder mensen een aanvraag naar jeugdhulp doen, zullen de kosten per jeugdige dalen en zal de cliënttevredenheid stijgen. In het MJP is weergegeven hoe ZHZ de transformatie ziet doormiddel van de volgende resultaatafspraken:

Inhoudelijk:

- a. % minder instroom in de regionale zorgmarkt
- b. % minder herindicaties
- c. % lagere gemiddelde kosten per jeugdige

Outcome:

- d. % stijging van de doelrealisatie
- e. % stijging van de cliënttevredenheid
- f. % daling van de uitval

Het monitoren van deze cijfers zal ons helpen te kijken of de transformatie daadwerkelijk doorzet. Binnen drie jaar tijd moet dit worden bereikt. Zoals al eerder vermeld bij het kopje 'duurzaamheid en monitoring' zullen de activiteiten voornamelijk kwalitatief gemonitord worden. Daarin wordt bekeken of de benoemde doelen worden behaald. T.a.v. de doelgroep met multi complexe problematiek weten we dat er vaak uit meerdere gemeentelijke domeinen hulp of voorzieningen wordt verstrekt. We ontwikkelen een tool om op wijk- of zelfs straatniveau sturingsinformatie te hebben die we inzetten bij gerichte interventies en daarmee kunnen opvolgen of, en zo ja hoe, effectief een en ander is. Deze data kunnen een enorm hulpmiddel zijn bij de veranderende financiële stromen die meer integraal zijn binnen het gemeentefonds.

4. Bronnen en gebruikte literatuur

Baracs, M. & Jong, A. de (2016). Mijn belang voorop. Ontwikkelingen in de jeugdhulp in 2016. Den Haag: De Kinderombudsman.

Bartelink, C. (2013) Uithuisplaatsing: wat werkt? Utrecht: NJi.

Friele, R. D., Bruning, M. R., Bastiaanssen, I. L. W., De Boer, R., Bucx, A. J. E. H., De Groot, J. F., ... & Hageraats, R. (2018). *Eerste evaluatie Jeugdwet: na de transitie nu de transformatie*. Den Haag: ZonMw.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2016) De kracht van passend onderwijs.

Ministerie van Volksgezondheid, welzijn en Sport., & Ministerie van Justitie en Veiligheid., (2018) Actieprogramma Zorg voor de Jeugd.

Samenwerkend Toezicht Jeugd / Toezicht Sociaal Domein (2016). Signaleren van onveiligheid bij jeugdigen in het sociaal domein en het toeleiden naar passende hulp en ondersteuning. Een onderzoek van Samenwerkend Toezicht Jeugd / Toezicht Sociaal Domein. Utrecht: Samenwerkend Toezicht Jeugd / Toezicht Sociaal Domein.

5. Bijlage 1

Dit formulier wordt gelijktijdig met het transformatieplan van de jeugdzorgregio ingediend.

Algemene gegevens			
Naam jeugdzorgregio	Zuid Holland Zuid		
Contactpersoon	Naam	Telefoon	E-mailadres
Teammanager Beleid/ Transformatiemanager	Joost Kwakkenbos	06-83646902	Jfg.kwakkenbos@jeugdzhz.nl
Datum	27 september 2018		

Uitgangspunt bij de uitkering van het transformatiebudget is dat de grootste gemeente in de jeugdzorgregio in de periode 2018-2020 jaarlijks het transformatiebudget krijgt uitgekeerd, ten behoeve van het regionale transformatieplan. Indien de jeugdzorgregio hiervan wil afwijken, dient hieronder te worden aangegeven aan welke gemeente dan jaarlijks (2018-2020) het transformatiebudget kan worden uitgekeerd.

Uitkering Transformatiefonds	
Naam grootste gemeente in de jeugdzorgregio	Dordrecht
Indien van toepassing: naam gemeente die transformatiebudget ontvangt (niet zijnde de grootste gemeente in de jeugdzorgregio)	

Geef hieronder aan of de jeugdzorgregio voldoet aan de criteria die zien op 'de basis op orde'. In hoofdstuk 4 wordt een toelichting gegeven op deze beoordelingscriteria. Indien op onderstaande criteria een 'nee' wordt aangegeven, dient schriftelijk per criteria overtuigend gemotiveerd te worden waarom de jeugdzorgregio (nog) niet aan desbetreffende criteria voldoet, en dient te worden aangegeven op welke wijze de jeugdzorgregio alsnog aan desbetreffende criteria gaat voldoen.

Beoordelingscriteria – 'de basis op orde'	
1. In de jeugdzorgregio is een (boven)regionaal expertteam aanwezig voor complexe zorgvragen.	ja
Er is een regionaal expertiseteam.	

2. Binnen de jeugdzorgregio zijn (proces)afspraken gemaakt over de aanpak van wachtlijsten en wachttijden.	ja
Er zijn afspraken opgenomen in het inkoopcontract van aanbieders over wachtlijsten en tijden.	

3. Binnen de jeugdzorgregio worden meerjarige inkoopcontracten afgesloten.	ja
Er zijn contracten voor 24 maanden afgesloten met de mogelijkheid tot verlenging van nogmaals 24 maanden.	

4. Binnen de jeugdzorgregio zijn de inkoopcontracten consequent vertaald in de uitvoeringsvarianten van het programma Informatievoorziening Sociaal Domein.	ja
Het veilig omgaan met gegevens, vermijden van administratieve last en rechtmatig publiek geld besteden zijn belangrijke punten in de bedrijfsvoering. Daar wordt altijd aandacht aan besteed en zo blijven deze punten in ontwikkeling.	

5. Binnen de jeugdzorgregio is er een visie op de doorontwikkeling van de lokale teams.	ja
De gemeenten binnen de jeugdhulpregio hebben ofwel een visie ontwikkeld ofwel zijn bezig met het ontwikkelen van een visie op de doorontwikkeling van de lokale teams. De gemeenten zijn verantwoordelijk de lokale teams zo goed mogelijk te laten aansluiten aan hun omgeving en geven aan wat de relatie van jeugdhulp met het sociale domein is.	

Bijlage 2 De projecten

Thuis tenzij: hulp en ondersteuning wordt zo dicht mogelijk bij het gezin georganiseerd. Veilig opgroeien is teamwerk!

Net zoals in het actieprogramma Zorg voor de Jeugd is beschreven, wil ZHZ zo min mogelijk uithuisplaatsingen, opvang zo veel mogelijk thuis en zo min mogelijk verhuizingen bij uithuisgeplaatste kinderen realiseren. We noemen dit Thuis Tenzij, waarmee wij als ZHZ bedoelen dat de jeugdige zo veel als mogelijk wordt geholpen binnen het eigen netwerk. Dit zijn dezelfde doelstellingen als in actielijn 2 van Zorg voor de jeugd: "meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien". Er worden verschillende pilots gestart waarbinnen onder andere jeugdhulpaanbieders, de veiligheidsketen en lokale teams gaan samenwerken.

Uithuisplaatsing kan worden voorkomen door eerder overleg met specialisten uit de veiligheidsketen. De specialist kan met de jeugdprofessional de situatie beoordelen en adviseren en/ of meebepalen welke zorg nodig is. Uit het project 'Veilig opgroeien is teamwerk!' zal blijken in hoeverre extra inzet van ambulante begeleiding mogelijk is en bijdraagt aan het voorkomen van uithuisplaatsingen. Jeugdprofessionals vanuit het lokale team blijven het centrale aanspreekpunt voor het gezin. Daarnaast krijgen jeugdprofessionals training over echtscheidingsproblematiek. Het doel is uithuisplaatsingen voorkomen en feitelijke uithuisplaatsingen zo gezinsgericht mogelijk te maken. Dit ondersteunt actielijn 5 van het programma Zorg voor de Jeugd: jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt.

Momenteel wordt er een pilot gehouden in Sliedrecht gericht op samenwerking tussen jeugdprofessionals en specialisten Jeugdbescherming. Zij gaan samen een gezamenlijke gebiedsgerichte visie en werkwijze opstellen. Het is belangrijk dat na de opzet de professionals elkaar daadwerkelijk weten te vinden en daar ook tijdig gebruik van maken. Heldere vormgeving van rollen zal de snelheid en efficiëntie verhogen in de veiligheidsketen. Vertegenwoordigers van Stichting Jeugdteams, de GI's en jeugdhulpaanbieders zitten in het projectteam. Wethouders van de betrokken gemeenten zitten in een klankbordgroep. Deze pilot is gericht op jongeren die mogelijk in aanraking komen met jeugdbescherming of jeugdreclassering. Door een bijdrage vanuit het transformatiefonds kan de expertise van de GI beschikbaar worden gesteld voor complexe casuïstiek. Het streven is erop gericht om na de pilot een vervolg te starten voor de samenwerking tussen jeugdprofessionals en experts van de jeugdreclassering. Afhankelijk van de resultaten zal deze pilot mogelijk worden uitgebreid naar andere gemeenten binnen ZHZ

Alliantie

Landelijk is er een toenemende vraag naar bedden. In onze regio signaleren wij dat er wachtlijsten zijn voor opname of uithuisplaatsing. Veelal is kortweg te lang gewacht met passende inzet van specialistische jeugdhulp. Dit wordt nog te vaak gezien als laatste oplossing. Inmiddels is er het besef om dit meer preventief in te zetten. Er is meer expertise nodig om complexe casuïstiek adequaat en tijdig in te schatten. Tijdige inzet van expertise wordt gevormd door middel van de pilot Alliantieteam in ZHZ. Het team wordt vanuit diverse aanbieders met verschillende expertise ingericht om meer integrale oplossingen te bedenken voor complexe casuïstiek waarvoor binnen ZHZ vooralsnog geen goed aanbod beschikbaar is. Dit team zal kijken naar domein overstijgende oplossingen om het kind ondersteuning met perspectief te bieden zo dicht mogelijk bij huis. Dit

project verwezenlijkt ook de doelstelling 'Integraal werken' omdat het team kadervrij te werk zal gaan en ondersteunt actielijn 2 van het actieprogramma Zorg voor de Jeugd. Voor het Alliantieteam is een projectgroep opgericht met vertegenwoordigers van de grootste jeugdhulpaanbieders.

Integraal werken: bij multi complexe situaties wordt hulp efficiënter ingezet doordat professionals uit verschillende disciplines kadervrij kunnen samenwerken.

Inclusiewijk

Nieuwe vormen van samenwerking met andere lokale partijen, rollen- en taakverdeling, de handelingsvrijheid en de beroepsidentiteit moeten beter bekend worden bij de jeugdprofessional v.v.. De beroepsgroep heeft behoefte aan korte lijnen om echt integraal te kunnen werken. Desalniettemin blijft men toch nog vrij gefragmenteerd werken ondanks decentralisatie en transformatie. Er moet meer geïnvesteerd worden om vertrouwen in elkaar te krijgen en te geloven in de nieuwe werkwijzen. Hier is tijd en ruimte voor nodig en het heeft urgentie. Jeugdigen wachten nu nog regelmatig (te) lang op hulp, wat leidt tot escalatie en/of onnodige inzet van specialistische jeugdhulp. Daarom gaan er pilots voor integraal domein overstijgend samenwerken van start begin 2019, genaamd Inclusiewijken. Dat draagt bij aan een betere toegang zoals genoemd in Actielijn 1 van het programma Zorg voor de Jeugd.

Dit kadervrij werken is belangrijk voor een betere uitvoering van werkzaamheden voor "multi probleemgezinnen" door professionals uit verschillende domeinen. Kadervrij werken is een doel wat al langer door meerdere instanties wordt nagestreefd. Het feit dat ontschotten complex is werkt vertragend. Met de Inclusiewijk willen alle partijen een slag slaan in daadwerkelijk integraal werken. Door ontschotting kan een gezin sneller op meerdere gebieden geholpen worden zoals het regelen van schuldhulpverlening en opvoedondersteuning. Zo wordt de kern van het probleem aangepakt en wordt symptoombestrijding voorkomen. Dit is in lijn met het gedachtegoed achter 3D breed werken. Het betreft de drie domeinen: de Participatiewet, de WMO en de Jeugdwet.

Het opzetten van de Inclusiewijk is zeer recent gestart. Hierin gaan gemeenten, jeugdhulpaanbieders, lokale teams en andere actoren uit de wijk intensief deelnemen in de betreffende pilotgemeenten. T.a.v. de doelgroep met multi complexe problematiek weten we dat er vaak uit meerdere gemeentelijke domeinen hulp of voorzieningen wordt verstrekt. We ontwikkelen een tool om op wijk- of zelfs straatniveau sturingsinformatie te hebben die we inzetten bij gerichte interventies en daarmee kunnen opvolgen of, en zo ja hoe, effectief een en ander is. Deze data kunnen een enorm hulpmiddel zijn bij de veranderende financiële stromen die meer integraal zijn binnen het gemeentefonds.

Passend onderwijs verbinding jeugdhulp

De Inclusiewijk is geschikt voor verbeterde samenwerking tussen professionals uit verschillende disciplines. Een ander project dat bijdraagt aan integraal werken door middel van ontschotting speelt zich af bij het onderwijs. Gemeenten en het onderwijs hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het maken van sluitende afspraken voor jeugdhulp en passend onderwijs. In ZHZ wordt opgemerkt dat kinderen met een hulpvraag nog niet optimaal gesignaleerd worden, er onduidelijkheid is over hoe passend onderwijs en jeugdhulp een aansluitend aanbod kunnen

realiseren en dat kinderen eerder moeten doorverwezen worden naar jeugdhulpaanbieders. Ook in de Evaluatie Jeugdwet in 2018 wordt geconcludeerd dat de samenwerking met docenten, Intern Begeleiders (IB'ers) en jeugdhulpprofessionals beter kan. Daarom heeft de SOJ alle samenwerkingsverbanden en gemeenten in ZHZ gesproken en zijn verbeterafspraken gemaakt.

Hieruit zijn drie hoofddoelen gekomen. Het eerste doel is het realiseren van een schakel op onderwijs met- en naar jeugdhulp. Als tweede doel zoekt men een verbeterde samenwerking om hulpvragen op school goed te signaleren. Een belangrijk punt hierbij is dat ouders vanaf het eerste moment betrokken worden bij de signalering. Dat maakt de toegang tot jeugdhulp beter vindbaar, duidelijker en meer toegankelijk. Het voorkomt dat ouders niet weten waar ze naartoe moeten en lang moeten wachten op hulp. Tot slot is het derde doel een adequate afstemming van jeugdhulp en zorg op school te organiseren. De doelen sluiten aan op Actielijn 3 van het programma Zorg voor de Jeugd; alle kinderen de kans bieden zich optimaal te ontwikkelen. Daarbij sluit het ook deels aan op Actielijn 1 van dit programma omdat een betere samenwerking tussen scholen en jeugdhulp ook een betere toegang tot gevolg heeft.

Het project 'Passend Onderwijs verbinding jeugdhulp' zal investeren in deskundigheidsbevordering bij medewerkers van het onderwijs om beter te signaleren en het juiste gesprek met de ouders te kunnen voeren. Voor het project Passend onderwijs verbinding jeugdhulp zijn er uniforme regionale afspraken gemaakt in het bestuurlijk overleg onderwijs jeugd van de drie subregio's. Alle samenwerkingsverbanden in ZHZ hebben de afspraken opgenomen in hun gemeenschappelijke paragraaf als onderdeel van de ondersteuningsplannen.

Tijdige inzet expertise: jeugdigen en ouders ontvangen de juiste zorg zo zwaar als nodig en zo licht als mogelijk.

Overbruggingszorg

Wachttijden kunnen in onze regio flink oplopen en spelen ook bij plaatsingen buiten de regio een rol. Dit kan (onnodige) escalaties veroorzaken en het is zeer frustrerend voor de wachtende gezinnen en voor de jeugdprofessionals. Er is soms overbruggingszorg nodig om (soms hierdoor ontstane bijkomende) problematiek voor te zijn. Bijvoorbeeld het tekort aan bedden baart de SOJ en aanbieders zorgen omdat een bed de absolute laatste oplossing kan zijn.

Momenteel komt een projectgroep bijeen om het probleem overbruggingszorg op te lossen. Hierbij gaat het om jongeren die wachten op de start van ambulante zorg of behandeling en jongeren die wachten op een verblijfspot of opname. De projectgroep gaat de wachttijden aanpakken en (meer) creatieve oplossingen bedenken. Zij gaan nieuwe vormen van zorg voor verschillende problematiek bedenken die escalatie voorkomen en mogelijk de zwaarte van de hulpvraag kunnen verminderen voordat de beschikte zorg start. De projectgroep wil 1 januari 2019 met een pilot starten.

Het thema overbruggingszorg wordt in een projectgroep die tweewekelijks bij elkaar komt besproken. De projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de grootste aanbieders in ZHZ en de SOJ. Hieruit wordt de projectorganisatie opgezet en het thema overbruggingszorg verder uitgedacht.

Harmonicavoorziening

Vroegtijdige inzet van expertise voorkomt problemen en wachtlijsten. Dit betreft het bieden van deskundigheid, ondersteuning en advies bij jeugdprofessionals bij complexe casussen. Dit steunt de Actielijnen twee en vijf van het programma Zorg voor de Jeugd omdat het gaat om zo veel mogelijk thuis zorg te leveren en de ontwikkeling van jongeren te beschermen door preventief te werken. Soms is kortdurende opname nodig om problemen in het gezinssysteem te verlichten en zo langdurende opname te voorkomen. Het plan is om een pand met meerdere plaatsen beschikbaar te stellen waarbij jeugdigen alleen voor korte termijn opgenomen kunnen worden. Dit geldt voor alle typen jeugdzorg en vraagt daarom om de inzet van een multidisciplinair team. Het wordt ook wel de Harmonicavoorziening genoemd. De Harmonicavoorziening wordt in samenspraak met gemeenten, aanbieders en de SOJ verder uitgewerkt. Zij participeren in een werkgroep.

Samenwerking tussen huisartsen en jeugdprofessionals

Naast deskundigheid eerder inzetten bij lokale teams willen we meer deskundigheid van het lokale team beschikbaar stellen aan huisartsen. In ZHZ zijn huisartsen met 49% van de verwijzingen verantwoordelijk voor de meeste jeugdhulpaanmeldingen. ZHZ is van mening dat huisartsen nog onvoldoende op de hoogte zijn van waar jongeren terecht kunnen met een bepaalde hulpvraag en dat een betere afstemming elkaar over en weer helpt. In het MJP is beschreven dat de gemeenten verantwoordelijk zijn om de samenwerking tussen de huisartsen en de lokale teams te verbeteren. Deze verbetering van de toegang draagt bij aan actielijn 1 van het programma Zorg voor de Jeugd waarin ook verbetering wordt gevraagd in de samenwerking met huisartsen.

ZHZ wil investeren in de samenwerking tussen de huisartsen en lokale teams. Er is onder andere een module ontwikkeld in de subregio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden met Huisarts en Zorg. Daaruit is gekomen dat ieder lokaal team een jeugdprofessional met GGZ expertise beschikbaar moet stellen om de huisarts te helpen triage te doen en de transformatiegedachte bij de huisarts eigen te maken. Hiervoor is in AV een succesvolle pilot gehouden. In Papendrecht en omgeving is er een gelijksoortige pilot geweest. Zo is er ook een pilot in de gemeenten van de Hoeksche Waard zojuist gestart betreffende het inzetten van een jeugdprofessional met GGZ expertise. De opgedane kennis wordt gedeeld in de regio. Deze werkzaamheden worden geïntensiveerd omdat een goede samenwerking bijdraagt aan een verbeterde toegang. Iedere gemeente neemt dit op in hun lokale plan van aanpak.